

El sí de Maria, causa de la nostra joia

Homilia a la parròquia romana de Nostra Senyora de la Consolació, 18/12/2005

Benet XVI

Lc 1, 26-38

Déu te guard, Maria – «omple't de joia», «exulta» – universalitat del nou poble de Déu – «Alegra't, filla de Sió; el Senyor és amb tu, és dintre teu» (cf. Sf 3, 14.15) – *Ella està cridada a ser el veritable estatge de Déu* – La primera paraula del Nou Testament és una invitació a l'alegria: «omple't de joia», «exulta». – La joia s'ha de compartir sempre. - «No tinguis por. Sí, tu portes Déu, però Déu et porta a tu». - Maria diu «sí» a la voluntat gran de Déu. - Maria ens convida a dir també aquest «sí».

Estimats germans i germanes:

És realment per a mi una gran alegria estar aquí amb vosaltres aquest matí i celebrar aquesta santa missa. En efecte, aquesta visita a Nostra Senyora de la Consolació, primera parròquia romana a què vaig des que el Senyor volgué cridar-me a ser Bisbe de Roma, és per a mi, en un sentit real i concret, una tornada a casa. Recordo molt bé aquell 15 d'octubre de 1977, quan vaig prendre possessió d'aquesta església titular. [...]

Ara volem meditar breument el bell evangeli d'aquest IV diumenge d'Advent, que per a mi és una de les pàgines més boniques de l'Escriptura. I, per tal de no allargar-me molt, voldria reflexionar només sobre tres paraules d'aquest ric evangeli.

La primera paraula que voldria meditar amb vosaltres és la salutació de l'àngel a Maria. En la traducció italiana l'àngel diu: «Déu te guard, Maria»¹. Però la paraula grega original - «*Kairé*»² - significa en realitat «omple't de joia», «exulta». I aquí hi ha un primer aspecte sorprenent: la salutació entre els jueus era «*shalom*», «pau», mentre que la salutació en el món grec era «*Kairé*», «omple't de joia», «exulta». I els grecs quan varen llegir aquest evangeli quaranta anys després, pogueren veure un missatge important: varen entendre que amb l'inici del Nou Testament, al que es referia aquesta pàgina de sant Lluç, s'havia produït també l'obertura al món dels pobles, a la universalitat del poble de Déu, que ja no sols inclou el poble jueu, sinó també el món en la seva totalitat, tots els pobles. En aquesta salutació grega de l'àngel apareix la nova universalitat del veritable Fill de David.

Però convé destacar, en primer lloc, que les paraules de l'àngel són repetició d'una promesa profètica del llibre del profeta Sofonies. Hi trobem aquí gairebé literal aquesta salutació. El profeta Sofonies, inspirat per Déu, diu a Israel: «Alegra't, filla de Sió; el Senyor és amb tu, és dintre teu» (cf. Sf 3, 14.15). Sabem que Maria coneixia bé les sagrades Escriptures.

El seu Magníficat és un tapis teixit amb fils de l'Antic Testament. Per això podem tenir la seguretat que la Verge santíssima va entendre tot seguit que aquestes eren les paraules del profeta Sofonies dirigides a Israel, a la «filla de Sió», considerada com a estatge de Déu.

I ara el que és sorprenent, allò que fa reflexionar Maria, és que aquestes paraules, dirigides a tot Israel, se les aplica de manera particular a ella, Maria. I així entén amb claredat que ella és precisament la «filla de Sió», de la qual parlà el profeta i que, per tant, el Senyor té una intenció especial per a ella; que ella està cridada a ser el veritable estatge morada de Déu, un estatge no fet de pedres, sinó de carn viva, d'un cor viu; que Déu, en realitat, la vol prendre com el seu veritable temple precisament a ella, la Verge. Quina indicació! I aleshores podem comprendre que Maria va començar a reflexionar amb una intensitat particular sobre què volia dir aquella salutació.

Però aturem-nos ara en la primera paraula: «omple't de joia», «exulta». És pròpiament la primera paraula que ressona en el Nou Testament, perquè l'anunci fet per l'àngel a Zacaries sobre el naixement de Joan Baptista és una paraula que ressona encara en el

¹ *Ti saluto, Maria* (Lc 1,28)

² *χαῖρε*; (imperatiu present actiu, segona persona del singular de *χαίρω*.)

llindar de tots dos Testaments. Només amb aquest diàleg, que l'àngel Gabriel entaula amb Maria, enceta realment el Nou Testament. Per tant, podem dir que la primera paraula del Nou Testament és una invitació a l'alegria: «omple't de joia», «exulta». El Nou Testament és realment «Evangeli», «bona notícia» que ens duu alegria. Déu no és pas lluny de nosaltres, no és desconegut, enigmàtic, perillós potser. Déu és a prop, tan proper que es fa nen, i podem tractar de «tu» aquest Déu.

El món grec, sobretot, va percebre aquesta novetat; sentí pregonament aquesta alegria, perquè per a ells no estava clar que existís un Déu bo, o un Déu dolent, o senzillament un Déu. La religió d'aleshores els parlava de moltes divinitats; per això, se sentien envoltats per divinitats molt diverses entre si, oposades les unes a les altres, de manera que havien de témer, que si feien quelcom en favor d'una divinitat, l'altra podia ofendre's o venjar-se.

Així, vivien en un món de por, envoltats de dimonis perillosos, sense saber mai com salvar-se d'aquestes forces oposades entre si. Era un món de feredat, un món fosc. I ara escoltaven: «Alegra't; aquests dimonis no són res; hi ha un Déu veritable, i aquest Déu veritable és bo, ens estima, ens coneix, està amb nosaltres fins a fer-se carn». Aquesta és la gran alegria que anuncia el cristianisme. Conèixer aquest Déu és realment la «bona notícia», una paraula de redempció.

Potser a nosaltres, els catòlics que ho sabem des de sempre, jo no ens sorprèn; ja no percebem amb força aquesta joia alliberadora. Però si mirem el món d'avui, on Déu és absent, hem de constatar que també ell està dominat per les pors, per les incerteses: és un bé ser home, o no?, és un bé viure, o no?, és realment un bé existir, o no?, o potser tot és negatiu? I, en realitat, viuen en un món fosc, i els hi calen anestèsies per poder viure. Així, la paraula «omple't de joia, perquè Déu és amb tu, està amb nosaltres», és una paraula que obre realment un temps nou. Estimadíssims germans, amb un acte de fe hem d'acollir de bell nou i comprendre en el més íntim del cor aquesta paraula alliberadora: «alegra't».

Aquesta alegria que hem rebut no podem guardar-la només per nosaltres. La joia s'ha de compartir sempre. Una alegria s'ha de comunicar. Maria va córrer immediatament a comunicar la seva joia a la seva cosina Elisabet. I des de que fou enlairada al cel distribueix alegries en tot el món; s'ha convertit en la gran Consoladora, en la nostra Mare, que comunica alegria, confiança, bondat, i també ens invita a nosaltres a repartir l'alegria.

Aquest és el veritable compromís de l'Advent; dur alegria als altres. La joia és el veritable regal de Nadal; no els regals costosos que demanen molt de temps i diners. Aquesta alegria podem comunicar-la d'una manera senzilla: amb un somriure, amb un gest amable, amb una petita ajuda, amb un perdó. Portem aquesta alegria, i tornarà a nosaltres. En especial, tractem de dur la joia més pregonada, la joia d'haver conegut Déu en Crist. Preguem perquè en la nostra vida es trasllueixi aquesta presència de la joia alliberadora de Déu.

La segona paraula que voldria meditar la pronuncia també l'àngel: «No tinguis por, Maria», li diu. En realitat, n'hi havia de motiu per témer, perquè dur ara el pes del món a sobre, ser la mare del Rei universal, ser mare del Fill de Déu, era un gran pes, un pes molt superior a les forces d'un ésser humà. Però l'àngel di diu: «No tinguis por. Sí, tu portes Déu, però Déu et porta a tu. No tinguis por».

Aquesta paraula, «no tinguis por», segurament penetrà a fons en el cor de Maria. Nosaltres podem imaginar que en diverses situacions la Verge recordaria aquesta paraula, la tornaria a escoltar. Em el moment en que Simeó li diu: «Aquest infant serà una senyera combatuda, i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima», en aquest moment en que podia envair-la la por, Maria recorda la paraula de l'àngel, torna a escoltar el se ressò en el seu interior: «No tinguis por, Déu et porta».

Després, quan durant la vida pública es desfermen les contradiccions al voltant de Jesús, i molts diuen: «És boig», ella torna a escoltar: «No tinguis por» i va endavant. I finalment, en la trobada en el camí del Calvari, i després al peu de la creu, quan sembla que tots

s'acabat, ella escolta un cop més la paraula de l'àngel: «No tinguis por». I així, amb fermesa, al costat del seu Fill agonitzant i, sostinguda per la fe, va cap a la Resurrecció, cap a la Pentecosta, cap a la fundació de la nova família de l'Església.

«No tinguis por». Maria ens diu aquesta paraula també a nosaltres. Ja he dit que el món actual és un món de pors: por a la misèria i a la pobresa, por a les malalties i als patiments, por a la soledat i a la mort. En el nostre món tenim un sistema d'assegurances molt desenvolupat: és bo que hi siguin. Però sabem que en el moment del patiment profund, en el moment de la darrera soledat, de la mort, cap assegurança podrà protegir-nos. L'única assegurança vàlida en aquests moments és el que en ve del Senyor, que ens diu també a nosaltres: «No tinguis por, jo estic sempre amb tu». Podem caure, però al final caiem en les mans de Déu, i les mans de Déu són bones mans.

La tercera paraula: al final del col·loqui, Maria respon a l'àngel: «Sóc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules». Maria anticipa així la tercera invocació del Parenostre: «Faci's la vostra voluntat». Diu «sí» a la voluntat gran de Déu, una voluntat aparentment massa gran per a un ésser humà. Maria diu «sí» a aquesta voluntat divina; entra dins d'aquesta voluntat; amb un gran «sí» insereix tota la seva existència en la voluntat de Déu, i així obre la porta del món a Déu. Adam i Eva amb el seu «no» a la voluntat de Déu havien tancat aquesta porta.

«Faci's la vostra voluntat»: Maria ens convida a dir també aquest «sí», que de vegades resulta tan difícil. Sentim la temptació de preferir la nostra voluntat, però ella ens diu: «isigues valent!», digues també tu: «Faci's la vostra voluntat», perquè aquesta voluntat és bona. En començar pot semblar un pes gairebé insuportable, un jou que no es pot dur; però, en realitat, la voluntat de Déu no és un pes. La voluntat de Déu ens dona ales per a volar molt amunt, i així amb Maria també nosaltres gosem obrir a Déu la porta de la nostra vida, les portes d'aquest món, dient «sí» a la seva voluntat, conscients de que aquesta voluntat és el veritable bé i ens guia a la veritable felicitat.

Demaneu a Maria, la Consoladora, la nostra Mare, la Mare de l'Església, que ens doni el coratge de pronunciar aquest «sí», que ens doni també la joia d'estar amb Déu i ens guïï vers el seu Fill, a la vida veritable. Amén.